

805

Nr. 5

de ordine din mapă.

511

c

ROMANIA

MINISTERUL INSTRUCTIUNII, AL CULTELOR SI ARTELOR

ARHIVA COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE

ANUL 1935

MAPA Nr. 9

FASCICULA Nr. 5

In această fasciculă sunt grupate toate actele relative la

Bis. Inaltăea Maicii Domului
(Mazarachi) - Chisinau
& Mazarachi

1934-1935

— 002 —

805
815

1142.

20 Oct. 1934

Pașchia Mostrele Mării Domului

9-1-934

Chisinau

D. M. A. S. I.
A. F. I. A.
Colectia
nr. 80
f. 1

În legătură cu

la-zi/ Inle o.c. avem onoare a vă
 ruga să lincvoti a ne edunco
 doca din omule stroue prin parolie
 de intentionegă consolidarea G.S.
 sau a malului, a edrei cordli.
 clare prin plantare cu salcoium
 O.M.F. a cent sa-se facă abăt
 pmiotivri Chisinaului cat si
 Prefecturii Lajproue si Assoc.
 cultuale Asta Basarabiei prin
 achesele In 429/29 Mai 1934
 in vama deveri Soc. Asta Basarabiei.
 orice rep. a G.S. va fi
 inutila înainte de consolidarea si
 plantarea malului, care in eg

de nu s'a făcut de ~~put~~ executat
acum în toamnă.

0 - S. 10m.

România

Parohia, Măstera Marei Domnului

Municipiul Chişinău

15 Iulie 1934

Nr. 71

Referatul
Direcția Monumentelor
87

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția
nr. 805

Comisia Monumentelor
808/38.934

Consiliul parohial de pe lângă Biserica cu hramul Măstera
Mareii Domnului din Municipiul Chişinău

5. Obiectul adresei este să se realizeze o restaurare a bisericii și a clopotniței.

Într-o primă etapă se va realiza restaurarea clopotniței următoare:
a) să se realizeze o restaurare a clopotniței și a bisericii în general
b) să se realizeze o restaurare a clopotniței și a bisericii în general

Prin urmare, în urma studiilor și măsurărilor făcute în scopul
realizării unei restaurări a bisericii și a clopotniței în scopul
realizării unei restaurări a bisericii și a clopotniței în scopul

realizării unei restaurări a bisericii și a clopotniței în scopul
realizării unei restaurări a bisericii și a clopotniței în scopul
realizării unei restaurări a bisericii și a clopotniței în scopul

Situația actuală a bisericii este îngrijorătoare. Aceasta din cauză
că clădirea bisericii este situată pe un deal de colină care se
năruie. Deoarece biserica a fost dat naștere la mai multe cră-

pături în boltile ei. Biserica fiind situată la intrarea cartier
dela periferia orașului unde zărmii sunt foarte sărmani, este
exclusă posibilitatea ca acest monument istoric să fie menținut
în bună stare numai prin mijloacele locale a onorașilor
Consiliul parohial a intervenit către Comisia Monumentelor

D-nii Sale

Domnului Ministru al Instrucțiunii și Cultelor, București

Istoria, catre Onor. Primăria Municipiului Chişinău, catre Prefectura
judetului Lapuzna & catre alte institutii cu scopul de a cere
ajutoare pentru mentinerea in buna stare a celui mai vechi
biserici din Chişinău. Toate institutiile au putut
dar cu aceste puteri nu se poate face o îmbunătăţire
toare a bisericii intrucat ajutoarele sunt prea mici.

Costul lucrărilor de îndigire a dealului ce se ruinează, conso-
lidarea boltelor prin ancore de fier & renovarea generală in-
terna & externa se va ridica la 150.000 lei, cel puțin.

Intrucat mijloacele locale sunt mult de departe de aceasta cifra,
Consiliul parohial de pe lângă această biserică căldu-
ros vă roaga pe Excelenta Voastră să bine voiti a digu-
ne adun fondurile Onor. Ministerului Instrucţiunii & al Cultu-
lor să se elibereze un ajutor material in suma de cel
puţin 50000 (cincizeci mii) pentru mentinerea & renovarea
celui mai vechiu monument din trecutul Chişinăului.

Se anexază în copie Procesul Verbal al Inginerilor Arhitec-
ti N. Tăganes & Gh. Cişba dela Primăria Municipiului Chişinău
cari au constatat starea actuală a clădirii biserice.

Cu atâta respect

Preşedintele Consiliului Parohial,
Paroh, Preot Hierghie Păcuraru

Secretar, Wany

Proces-Verbal

Copie

Astăzi 22 Iunie 1934 subsemnații Ingineri Arhitecți N. Jăganeu și Gh. Cufra dela Primăria Municipiului Chișinău motivați fiind de adresa Comisiunii Monumentelor Istorice N. 429 din 29-V-34 ne-am transportat la biserica „Măgareack” pentru a constata starea în care se găsește și dacă nu este amenințată de surpări, ce se face în deosebire, și care este situația.

După examinare am constatat, că bolțile bisericii au crăpături, din care una la boltă pridvorului este de o proveniență veche, iar alta la ferestra din sămăd stâng al bisericii este recentă. Cu toate că crăpăturile ^{constatate} nu prezintă un pericol imediat, totuși ele trebuie să fie consolidate prin apăsarea ancorelor de fier.

De asemenea trebuie să fie consolidată și zidăria adăosului, care formează intrarea în biserică aceasta, în caz dacă Comisiunea Monumentelor Istorice va găsi posibil a pășea acest adăos, care din punct de vedere arhitectonic nu are nimic comun cu biserică propriu-zisă, stricând aspectul inițial al clădirii.

În general se cere executarea unor operațiuni de întreținere a bisericii: reînvelirea acoperișului, instalarea burlanelor, retencuirea pereților și reparația ușurelelor pentru a conserva această clădire, care este cel mai vechiu monument din trecut al Chișinăului.

Drept care s-a dressat prezentul Proces-Verbal.

Director Inginer Arhitect (SS) N. Jăganeu

Arhitect Comunal (SS) Gh. Cufra

Să certifica de subsemnatul, Preot Serghie Păduraru, autenticitatea acestei copii după Procesul-Verbal ce se află înregistrat la dosarul parohiei sub N. 51 din 14-V-34.

Paroh, Preot Serghie Păduraru

ASOCIAȚIUNEA CULTURALĂ „ASTRA BASARABIEI”

(ASOCIAȚIA PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN REGIONALĂ - BASARABIA)
 înființată în anul 1945, în conformitate cu prevederile art. 20 și 21 din Legea nr. 110/1945 privind organizarea și funcționarea
 SUB ÎNALȚĂ PREȘEDINȚIE DE ONOARE A M. S. REȘEDINȚII CAROL II-lea
 CHIȘINĂU, Str. Principala Nicolae No. 25, Telefon 35

TEHNICĂ Nr. 189/v.2.
934

INSTRUCȚIUNI
 ale
 CULTELOR și ARTELOR
 Nr. 73647 din 28 APR. 1934
 REGISTRATURA GENERALĂ

Nr. 592. -

Chișinău, 25 Aprilie 1934

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

*N'aveu date int.
 pentru biserica
 din Basarabia
 Re. fratelui
 Dupa un tablou
 provenit de la P.P.
 Pisco. V. Ruciu
 Biserica de piatra
 cu braviul Slat.
 Slat. asupra pi.
 din data de 1812
 de Sordand J.
 Mazarachi.
 la tip. edit.
 din 1902
 J. J. J.*

D. M. A. S. L.
 A. H. H. A
 Colegiu C. I.
 nr. 801

DEPE LÂNGĂ MINISTERUL ÎNSTRUCȚIUNII, CULTELOR ȘI ARTELOR. BUCUREȘTI.

Printre puținele monumente de o reală importanță istorică din cuprinsul provinciei din Prut și Nistru se află în Chișinău Biserica „Mazarachi”. Menționată Biserica este una dintre cele mai vechi biserici, nu numai din localitate, dar și din cuprinsul întregii Basarabii. Este una din puținele biserici ce datează din epoca imediată a lui Vasile Lupu. În decursul veacurilor, biserica a suferit unele modificări și mici adaosuri.

9-1-934
 124

Consiliul parohial al bisericii Mazarache însă, ne informează prin adresa Nr. 99 din 30 Octombrie 1933, că în prezent clădirea bisericii se află într-o stare jalnică. Prin poziția ei, biserica azi a rămas la periferia orașului, unde populația este extrem de săracă.

Biserica Mazarache fiind situată pe un teren înalt, malul nordic al terenului dărâmandu-se, a ajuns până aproape de zidul bisericii. Din această cauză, biserica are deja o crăpătură longitudinală. Dacă dărâmarea malului nu va fi oprită, atunci biserica este foarte serios amenințată cu dărâmarea. Fără de aceasta, Biserica Mazarache are absolută nevoie și de o reparație radicală și urgentă.

Dată fiind sărăcia populației, cu toate sforțările depuse de consiliul parohial nu s'a putut aduna, decât un fond foarte modest. Dar pentru a se putea face o reparație, este absolută nevoie de minimum încă una sută mii /100.000 / lei.

Având în vedere marea importanță istorică a monumentului atât pentru provincia noastră, cât și pentru țara întreagă, precum și lipsa de mijloace a consiliului parohial, credem de datorie noastră a interveni pe lângă Domnia Voastră pentru a acorda Bisericii Mazarache menționata sumă necesară reparației.

Primiți, Vă rugăm, expresiunea stimei noastre.

PREȘEDINTE. *T. G. Bulet*

SECRETAR ADMINISTRATIV

15. I. epoz dei

MINISTERUL INSTRUCTIUNII
 CULTURII SI ARTELOR
 29 MAR 1944
 REGISTRATURA GENERALA

11 Mai 1944

Cred ca prima grija trebuie
 sa fie consolidarea marelui
 lui si apoi repararea bisericii
 cu o plantatie poate cu
 salcâm sau a ostrii mica
 care poate fi utila.

Se va interzice atat la
 judet cat si la Primărie
 respectiv cu regimul
 a sa fara lucrarea cel
 mai interzis: in urma
 C.M.F. cu puse dinzul
 si reparati in vederea
 executarii lor.

St. Ionescu

la notari

429. Primăria Clujina
 29 mai 1944 Prefectura pd. Laperna

Asociatia Culturala
 "Astra Basarabiei" cu
 sediul in Clujina Istropolitana
 C.M.F. ca vechea bis.
 "Magiarilor" situata la
 miaznocea Dracului pe

un teren inalt al
 carui mal nordic
 datorandu-se a apar
 para aproape de zidul
 bisericii s'a capat larg
 tinal amenintand cu
 dăunarea.

Cum noaptea fântânii
 trebuie impiedecate avem
 nevoie a va ruga sa
 lăsați a lua dispozitiuni
 ca utrag terenul sa fie
 consolidat cu plantatie
 poate de salcâm, lăcuan
 ce urmeaza sa se face
 cat mai venturizat.

In urma acestei
 consolidari, C.M.F. se
 face dintr-un ref.
 in vederea executarii lor.
 In acelaș sens am
 intervenit si la ...

R. I. Ion

429. Asoc. Culturala
 29 mai 1944 Astra Basarabiei
 Clujina - Str. Primar. Nicolae 25.

In ref. la adresa
 din nr. 692/25 April 1944.

D. M. A. S. I.
AFL. 10
Colecția 101
Nr. 101 / 11

aveu nevoie a va
face causerent ca ^{put adesea} au
rituauat atat la Prefectura
Jud. cat si la Primăria
Municipală ^{si} au rugămintea
de a lua masuri
urgente pentru consolidarea
terenului unde
se afla lis. veche
"Mazara cea" plantându-se
poate salcâm. -
In urma ~~acestei~~
consolidării, C. M. J. v.
face deviz de reparati
si vedeva executati loc. -

R. J. v. m.

9-1-1934

România
Parohia bisericii Sf. Nașterea Mărei Domnului

Municipiul Chișinău
Nr. 49.

MINISTERUL ÎNSTRUCȚIUNII ȘI CULTURII
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE
Nr. 00759 * 18 JUN 1935
REGISTRATURA

D.M. 3.1
A.C. 1.4
Colecția CR
nr. 101 16

1935/19.10.135

11 Iunie 1935

La Curătoarea cu Titlul

Directiei tehnice 18. vi

24 Iunie 1935 - 24 vi

Onor. Comisiunii a Monumentelor Istorice.

Întru pînă Consiliul parohial de pe lângă biserică cu hramul „Sf. Nașterea Mărei Domnului” („Măgarechi”) din Municipiul Chișinău, prin această resoluție nr. 142/934, pețiu să măntuiască aci alăturat în copie două procese verbale, din care primul care se constată de inginerii arhitecți situația reală de afi a monumentului istoric, care este biserică „Măgarechi”. Al doilea să măntuiască și să deorze lucrărilor de consolidare și reparată în exterior a bisericii. Primul proces verbal este întocmit la 24 Iunie 1934 de către inginerii arhitecți dela Primăria Municipiului Chișinău: Mr. Păzganec și Gh. Căpșa. Acesta expertiză va făcut în urma cererii onor. Comisiunii Monumentelor Istorice nr. 117 din 29 Mar. 1934. Întrucît dl. senator Pan. Halappa, fost ministru, ne-a informat că raportul nostru detaliat înaintat onor. Com. Mun. Ist. cu referință nr. 117 din 22 Octombrie însoțit de copia acestui proces-verbal, va fi pus la dispoziție, se rugădum să vă măntuiască întru un exemplar.

Se face o nouă evaluare a stării bisericii. În pînă în prezent am obținut informații care ne ajută să cunoaștem starea adevărată a bisericii. Întrucît starea este gravă și necesită intervenții urgente, se recomandă să se înceapă lucrările de consolidare și reparare cât mai curând posibil.

Al doilea proces verbal de expertiză a clădirii bisericii este întocmit mai recent, la 8 Mar. 1935 de către dl. inginer arhitect Gh. Căpșa, care a fost învitat în acest scop de către Consiliul parohial a noștrii bisericii. Ambele expertize arată necesitatea conștientă de a se lua măsuri urgente ca clădirea bisericii să fie consolidată și reparată atât în exterior cît și în interior.

Onor. Comisiunea Monumentelor Istorice cu adresa nr. 117 din 20 Octombrie 1934 ne-a cerut informații relative la intențiunile Consiliului nostru parohial cu privire la reparată bisericii din sumele adunate în acest scop. Noi am răspuns cu raportul nr. 117 din 22 Octombrie 1934, cum că suma celorlalte e prea mică în comparație cu lucrările de consolidare și reparare ce se proiectează. Repetăm că pe lângă aceste lucrări va trebui reparată și se ia măsuri împotriva surpărilor ce se fac în coasta dealului pe care se află zidul bisericii. În partea de S-E surpările au ajuns pînă la 15 m. depărtare de zidul dela ograda bisericii. În partea de Nord-Est dealul deasemenea este accidentat și pînă

Onor. Comisiunii Monumentelor Istorice - București

2.
putin plantat. Onor. Com. Monumentele Istorie a intervenit cu ord.
N. 429 din 29 Mai 1934 către Prefectura jud. Buzău și primăria
Municipiului Chișinău pentru ca aceste instituiți să ia măsuri ca
dealul să fie consolidat și plantat. Până în prezent cu regret
constatăm că nu s-a făcut nimic. Prefectura își declină mărăcină-
rea pe răspunderea Primăriei, iar aceasta se justifică cu lipsa de
fonduri.

În asemenea împrejurări Consiliul parohial a luat inițiativa
și sa hotărât ca cu mijloacele locale, adunate din ofrande să
păreacă de îndată la consolidarea și reparația bisericii în exte-
rior și dacă mijloacele vor permite ulterior să se facă renovarea și
în interior. Consiliul parohial și a ales din sârul său un comitet
care va supraveghea lucrările. Deocamdată Consiliul dispune de
60.000 lei, iar lucrările numai în exterior se ridică la peste
optzeci mii, conform deszului anexat. Având în vedere că trebuie
executate lucrările de reparație și în interior și apoi și consoli-
darea dealului, se înțelege că atunci suma ce o posedăm e prea
mică.

Așa fiind situația Consiliul parohial din nou apelașă la Com. Istorie să ne omă în apur cu o sumă de cel puțin încă 50.000 lei, ca
împunăm eu cele ce li avem din fondurile locale să putem trece la
lucrările de consolidare așa cum prevede procesul-verbal încheiat
de D. Gh. Ruzica. Rugăm ca acest proces-verbal să fie ca cilișă
în executarea lucrărilor de consolidare și reparație, care lucrări
pentru mai multă economie intenționăm să se facă în mod
gospodăresc, adică fără antrepriză. Rugăm să cercetăm deszului luc-
rării alcătuit de D. Arhitect Valeriu Iliescu și să ne dați curen-
tita aprobare. Berezul este întocmit numai pentru lucrările în
exterior și de consolidare.

Nădărdim că Com. Istorie va face toate sforțările ca să
fînă apurată în această mare lucrare, care are de scop, conser-
varea celui mai vechiu monument din treutul Chișinăului,
ce se prăgătește pentru sărbătorirea a 500 ani dela întemeierea sa.

Cu adăruie respect,

Paroh, Preot Bîrghe M. Păduraru, președ. Com. l. parohial
Secretar, Cont. Episcop Wanzan

în capul a n d n e e r
V. face acest. - Consolidare
pe rippen de Parha.
Ce m e n s t d e a i e a l t
lucru de care b e k i c e
are nevoie, f u b u e m a r -
t a t c i C o n s o l i d a t m a l u l
f i n d e c a r e l u c r u
b e k i c e v a f. a e r n o
amenintat.

~~În capul a n d p a r o h i a~~
~~V a r o b t i n e c o n s o l i d a r e a~~
În capul a n d r e f e c t i a
d e r o m i n i c a n e v a c i n e
n e c m a d r e s e n u v a
c o n s o l i d a m a l u n t e

atenca-lea. i. de aca
trebuca ficut, ce f m t u n d e
st. i. n e d e p a r o h i a l e
Cei v e m a. C o n t r a b e n
S I C M

În acest sens astăzi
rippers pe care l a n
c e n t d e c e N = 114
Ce se trimite în
copie

Copie

Proces-Verbal

Astăzi 28 Iunie 1934 subsemnata Ingineri Arhitecti N. Tăganeș
și Gh. Lujba, dela Primăria Municipiului Chișinău, notorizată
fiind de adresa Comisiei Monumentelor Istorice, N° 427 din 29
Mai 1934 ne-am transportat la biserică „Mazarachi” pentru
a constata starea în care se găsește și dacă nu este amenințată
de surzările ce se fac în dealul pe care este situată.

Dupa examinare am constatat că bolțile bisericii au
crăpături, din care una la bolta pridvorului este de propor-
ționa mai veche, iar alta la fereastra din sâmbul stâng
al bisericii este recentă.

Cu toate că crăpăturile constatate nu prezintă un pericol
imediat, totuși ele trebuie să fie consolidate prin aplicarea anco-
relor de fier. De asemenea trebuie să fie consolidate și zidăria ada-
cului (pridvorul), care formează intrarea în biserică. Aceasta în
caz dacă Comisia Monumentelor Istorice va găsi posibil a păstra
acest adaos (pridvor), care din punct de vedere arhitectonic nu
merge comun cu biserica propriu zisă, stucând aspectul inițial
al clădirii.

În general se cere executarea unor reparațiuni exterioare a bisericii,
reînvelirea acoperișului, instalarea burlanelor, reținuturii peretilor și
reparația dinșunelilor pentru a conserva această clădire care
este cel mai vechiu monument din trecutul Chișinăului.

Breyt care va descrie prezentul proces-verbal.

Director, Inginer-Arhiitect (SS) N. Tăganeș

Arhiitect Comunal, (SS) Gh. Lujba

Se certifica identitatea acestei copii ca fiind conformă cu originalul,
depus la arhiva Consiliului parohial al bisericii „Mazarachi”.

Pentru Conformitate,

Paroh, Preot Serghe N. Păcuraru

Proces Verbal

Copie

Astăzi: 8 Mai 1935, subsemnatul inginer-arhitect Gheorghe Lupcea, fiind invitat de Consiliul parohial la biserică Sf. Măria reia Maicii Domnului (Mazarachi) din or. Chişinău, pentru a constata ce fel de reparație e strict necesară la sus numita biserică pentru a o păstra în stare durabilă și rezistentă, când am constatat cele ce urmează:

1. Pridvorul are crăpături la toate trei ziduri în toate direcțiunile, fiindcă construcția zidăriei e făcută prost din piatră mărunta și mortar de var prost.

2. Sub clopotniță la arcuiri în dealungul bisericii există crăpături cari au apărut din cauza lăvăturii pereților din partea de Nord și Sud.

3. La etajul de sus al clopotniței din partea occidentală a apărut deasupra arcului ferestrei o crăpătură mică, începând dela nivelul arcului și mergând în sus.

4. Mai sunt crăpături la bolțile și cupole în lungul și de-a lungul bisericii, cari au nevoie numai de curățitul și degreșatul lor.

Pentru a da bisericii rezistență și stabilitatea cuvenită e strict necesar a executa următoarele lucrări, și anume:

1. La pridvor, două ziduri din partea de Nord și Vest de demontat și făcut din nou, întrebuintând materialul de piatră veche și cu mortar de var de bună calitate, întărind zidurile cu legături din fier lat.

2. Deasupra arcului a clopotniței de așezat o traversă dublu T din partea Occidentală; profilul 15 cm. în mortar de ciment cu reșim de 30 cm. din fiecare parte.

3. La arcuiri sub clopotniță la parter de așezat două legături rotunde diametrul de 4 cm și 4 plăci de fontă sau de fier rebordate, grosimea plăcii 15 sau 20 mm. întărite cu mortar de ciment.

4. În jurul bisericii se recomandă de făcut trotuarul de cărămidă la înălțimea de 2½ cărămizi așezate pe un strat de nisip și încheietur

II

astupate cu mortar de ciment și cu panta dela zidurile bisericii.
Consolidarea bisericii va costa circa 40.000 lei. În ce privește repara-
țiunea generală a bisericii din exterior și interior, cuprinzând și zugă-
virea pereților și a boltelor cu vopsitul aerogripului va costa circa
60.000 lei, în total deci suma de una sută mie lei (100.000 lei).
La faza lucrului au fost prezente membrii Comitetului de reparație
a bisericii.

drept care am încheiat prezentul proces-verbal

(SS) Inginer - arhitect, Gh. Ciucea

Prezidentele Comitetului de reparație,

(SS) Paroh. Preot Serghie N. Păduraru

Membrii Comitetului

- (SS) Grigore Coroneo
- (SS) Lucrea Borison, zugăv
- (SS) V. Condrea
- (SS) Tofin Zagorodnui
- (SS) Grigore Galagan și
- (SS) Nicolai Bulatar

Se certifică identitatea acestui copii ca fiind conform
cu originalul aflat la dosarul actelor parohiale
a bisericii cu hramul „sf. Măria Măicii Domnului”
- („Mazarachi”) din Municipiul Chișinău.

Pentru conformitate,

Paroh. Preot Serghie N. Păduraru

759.

16 Iul. 1935

Parohia bis. hasterca Marcii Iordani

~~9475~~

D. M. A. S. I.
ARH. A
Colectia CH
nr. 805 / 9

În legătură cu rap. C. b. 429/mie
 a. c. Aveu onoare a vă face cunoscut
 că înainte de orice ^{alta-lucrare} ~~rap. ce intenționezi~~
~~să se execute asupra~~ ^{acestei} ~~acestei~~ ^{lucrare}
 voi trebui să se consolideze malul
 fiind că car lucrare bis. va fi vesnic
 amenințată.

În egală măsură Prefectura și
 Primăria, cărora ne-am adresat
 prin adresele 2. 429 / 29 mai 1934 și
 n. 759 / Iulie 1935 nu vor consolida
 malul, această lucrare trebuie
 făcută cu fondurile stivite ale
 parohiei la care va mai contribui
 și C. M. J. — în acest sens așteptăm răspunsul

pe care l-am ceut și eu adușă
la 11/20 Oct. 1934 anexată în copie.

2.

S. Br.

L. 9.

16 febr. 1935

Prefectura Chișinău
Primăria Chișinău -

Oamenii onoare a vă face cunoscut
că bechea lis. basturea Măncii
Zonului „Măgărași” situată la
Mongiunea orașului Chișinău pe un teren al
cărui mal nordic se dăruiește,
afuzându-se pârâ aproape de gârlă
lis. producând căpături longitudinale
ce periclitează însăși existența ei,

Aveam onoare a vă ruga stăruitor
 să lăsați în viață răsunul
 înțelesului și să fie consolidat
 cu plantări poate de salcâm,
 lucrare ce urmează să se facă cât
 mai înțelegător, întrucât orice veg.
 necesare lui. Dar amintite nu
 pot fi executate fără această
 consolidare fiind o cheltuială
 și muncă zadarnică, iar amintirea se
 de dăruire, și nu poate fi
 în întregul altfel.

D. M. A. S. I.
 A. R. H. A.
 nr. 808 f. 10

În același sens am mai intervenit
 și cu adresa b. 429/29 mai 1934 dar la care
 nu am primit răspuns. S. B.

România

Parohia hărăui, f. Nașterea Maicii Domnului - 9-1

- („Moșarachi”) or. Chișinău

9-15-938 08/Julie 1935

Nº 59 -

- 17 Iulie 1935 -

MINISTERUL INSTRUCTIUNII SI CULTELOR
COMISIUNEA ROMANA PENTRU ISTORIA
Nº 00966 - 31 JUL 1935
REGISTRATURA

MINISTERUL INSTRUCTIUNII
CULTELOR SI ARTELOR
Nº 12599 - 14-22 JUL 1935
REGISTRATURA GENERALA

AFIS A
Colectia 011
nr. 8 or 111

La Consistenta cu referatul
Directiei Suplice nr. 011

Onor. Comisiune a Monumentelor Istorice

În legătură cu adresa domniei Voastre Nº 59 din 16 Iulie a.c.,
respectuos vă comunicăm cele ce urmează -

Cred că este necesar ca un arhiepiscop Consiliul parohial de pe lângă biserică cu hramul „f. Nașterea Maicii Domnului” - („Moșarachi”) din orașul Chișinău, încă din toamna anului trecut a hotărât ca cu sumele adunate prin parohie și dela alți donatori să se porocadă la consolidarea bisericii și reconstruirea unei temelii a pridvorului. În acest scop sa înlocuit deșagul de consolidare și reparata a bisericii, Nº 235 din 16 Iunie a.c. pe care V. Păpărcău prezentat cu raportal nostru Nº 49 din Iunie a.c.

Consiliul parohial motivați această hotărâre pe temeiul următoarelor considerațiuni. Căpăturile dela corpul bisericii și în deosebi cele dela pridvor constituie un pericol imediat pentru biserica; deasemenea acoperișul care e part în multe locuri constituie un pericol pentru interiorul bisericii. Pe câtă vreme surpările malului constituie un pericol ceva mai îndepărtat. Fără îndoielă că malul trebuie consolidat, dar numai după ce mai întâi va fi renovată și consolidată biserica.

Surpările malului nu progresață așa de repede ca căpăturile dela biserica, cari s-au mărit considerabil, în deosebi după cutremurul pământului din anul trecut și cel din luna curentă.

Planând dela aceste considerațiuni, călăuzor rugăm să ne ajutați în această lucrare și să ne trimiteți aprobarea cuvenită pentru începerea lucrărilor conform deșagului înaintat. Timpul fiind înaintat rugăm cât mai curând să ne răspundeți dacă putem începe lucrările, căci vara trece.

Președinte al Consiliului parohial, Paroh Păpărcău M. Păduraru

Onor. Comisiune Monumentelor Istorice - București.

Referat

966

4 sept. 1938

Biserica Magarache. Chipindani

"Nașterea Maicii Domnului"

TRIMBUL NR. 760-14-VIII

D. M. A. S. I. 1935
A. F. S. X
Colecția C. M.
nr. P. O. S. 112

Ducându-mă la fântâna localității în ziua de 9 August am constatat următoarele: Biserica este aşezată pe un vârf de deal la poalele cărui se găsește o uzină captând apă ce alimentează orașul.

Un zid înalt de piatră, învelit cu plumb, mărginește curtea bisericii în jur împrejur.

Pe latura N-W acest zid are câteva crăpături care denotă o lăsară a temeliei sau o fundație insuficientă. În timpul va fi necesară o supraveghere a fundațiilor și poate plantarea unui rând de pomi în locul culturilor de zarzavaturi actuale.

(În acest loc se află o piatră de mormânt cu inscripție înscrisă în zid. Ar trebui atras atenția direcției uzinei, să întărească zădărniciu acelei pietre, săntinelelor de pază a căror ghareta este chiar alături.)

În colțul N-E unde a fost înălțat și un contrafort, malul dealului este foarte abrupt, formând o răpa ce cade drept în jos pe o înălțime de circa 30 m. Partea cea mai apropiată de zid al acestei răpe se află la 150 m. distanță, și înaintează treptat în piecere au după spusele părintelui.

Zidul este deci destinat să se prăbușească în acel loc pe o lungime de circa 5-6 ml. deoarece lucrările necesare pentru îndreptarea malului ar fi foarte costisitoare și parohia nu are mijloace.

Pe latura Est au fost deschise sau câteva ani în urmă cariere de nisip care în timpul ar fi putut deveni un pericol pentru zid. În urma reclamatăii părintelui, ele au fost închise. Se află actualmente la circa 10 ml. distanță.

Restul zidului de împrejurire este în buna stare.

Biserica nu este amenințată de surparea malului posesivă mai sus, fiind aşezată în centrul curții la o distanță de circa 30 m. de zidul din împrejur.

Cerintele parohiei în privința lucrărilor necesare pentru repararea ei sunt următoarele:

- 1) Lucrări la pridvor
- 1) Lucrări de întreținere la biserică
- 3) Crăpături.

- 1) Pridvor N'a fost clădit odată cu biserica ci adăugat în 1822. Foarte prost construit (parte în piatră) cu grinzile îngropate în zidurile conștruite, cu zidurile înălțate de crăpături, acest pridvor numai poate fi reparat și amenințat cu prăbușirea.

Conservarea sau ~~deșeurile~~ pridvorului

Dorințarea sa fiind necesară se pune chestiunea dacă nu ar fi cazul să se deșeurizeze ~~complet~~ ca fiind un adăos posterior fără interes.

Comitetul parohial și părinții paroh au fost îngroziți la această sugestie, aducând o succedee de motive pentru menținerea sa.

1) Biserica este mică și deservete un cartier numeros. Unită cum este acum cu pridvorul printr-o largă arcadă, are spațiul disponibil aproape dublat.

2) Botezurile nu se pot face în biserică și nu există altă clădire sau posibilități financiare de a face o încăperă pentru această ceremonie.

3) Acest pridvor constituie o apărătoare foarte nimerită pentru vissele violente ce suflă în timpul iernii.

4) Arhivele, biblioteca, vestimentaria, străvechi în dulapuri mari n'au unde să fie depozitate, casa parohială fiind neîncălzită.

Acestea sunt motivele principale care au determinat să propun conservarea acestui pridvor care în definitiv fiind construit în 1822 este și el monument istoric. În plus avantajează silueta bisericii văzută dinșpre Apus.

Din cercetările făcute reiese că mai există câte o ferestă pe laturile N și W.

Pridvorul se va reconstrui exact după cel vechi, cu acelaș material. Controforturile din piatră de talie se vor menține și vor rămâne netencuite. Zidăria se va cărămi și refăc treptat pe fundatii sănătoase, acoperișul actual în bună stare rămânând pe loc.

Intrarea la pridvor

În privința intrării, Consiliul parohial a cerut cu insistență schimbarea intrării actuale, adoptându-se o nouă intrare în ac.

Sunt de părere să se aprobe această schimbare la care enoriașii tin foarte mult, deoarece după cum am spus acest pridvor nu prezintă mare interes, cu condiția ca actualul "porche" ^{interior} cu treptele sale de piatră, cu cele două coloare de lemn și cu acoperișul cu fronton totul vopsit în verde să fie conservat fiind deestul de pitoresc. Se vor sugruma brulanele fixate pe coloane și se vor înlocui cu aruncători.

2) Sușinerea de întreținere la biserică

Au și fost înșeurte cu autorizarea Mitropolitului Dozornăriei. Sunt prevăzute în devizul trimis Comisiunii spre aprobare.

Letă vorba de repararea învelitoarei de tablă (chituit și vopsit) vopsitul ușilor și ferestrelor, tencuială din nou a peretilor, trotuar în jurul bisericii, și: aşezatul unor traverses și legături de fier la arcurile sub clopotniță.

Sunt de părere să se aprobe aceste lucrări ca fiind necesare. În privința trotuarului se trebuie preferată piatra (moaleaune) aşezată impregnată într'un strat de beton de ciment (cu 150Kg la mc) de 15 cm. grosime. Patrale se vor aşeza în betonul proaspăt care va servi de mortar. În privința tencuielei trebuie atras atenția că se este piatra de talie trebuie să rămână netencuită. (Ea - profilul la năsterea arcului sub clopotniță)

D. M. S. T.
A. I. ... A
Colectie CH
nr. 205 13

Notă Învelitoarea de tablă reparată acum va mai rezista câteva vreme când se va strica din nou, sunt de părere să fie înlocuită cu sudrită după cum ea mai fost învelită biserica înainte de 1882 conform speșelor bătrânilor. Fiind complet izolată pe un vârf de deal, nu poate fi pericol de incendiu.

3) Crăpături la biserică.

În desigur de mai sus nu se prevede nimic pentru crăpăturile existente, în afară de traverses și legăturile de fier complet insuficiente deoarece nu există împingeri de bolti, acestea fiind de lemn. Biserica are o crăpătură longitudinală care o străbate la mijloc din peretele West până la altar și este mai marcată la arcurile susținând clopotnița. O altă crăpătură fără importanță însă străbate biserica de la Nord la Sud în dreptul alaielor.

În afară de acestea mai sunt câteva crăpături la zidăria clopotniței care au o tendință de deversare spre exterior a peretelui Nord. Căuța de altfel o înclinăție spre exterior de circa 10 cm. măsurată din partea superioară a clopotniței.

Cauzele acestor crăpături pot fi:

Insuficiența fundației. Sondajul făcut a arătat o adâncime de 1.70 m din care circa 70 cm. au fost odată deasupra solului acum înălțat artificial în jurul bisericii cu primum ob umplutura.

Autramen Ultimele cutremure au contribuit la mărire crăpăturilor, nu sunt însă cauza lor inițială.

Împingeri de bolti. Nu există, decât prea puțin la clopotniță. Traversesle prevăzute în desigur sunt suficiente pentru a înlătura orice cauză de această natură.

Infiltrațiile apelor de ploaie la fundație. Aceasta pare să fie cauza principală.

Trotuarul nu există iar lucrările deversau apă în dreptul zidului clopotniței care este crăpat, într-o groapă ~~accesibilă~~ astupată în urma ridicării nivelului solului posesivă mai sus.

Cred că facerea trotuarului și o pantă de scurgere mai mare decât terenului, vor fi suficiente pentru a opri o progresie a legiunilor peretilor. Crăpăturile se vor umple cu zeamă de ciment iar în pod se vor așeza mături de ipsos pentru a constata o eventuală continuare a mișcării peretelui.

Dacă aceste măsuri se vor dovedi insuficiente vor trebui probabil făcute sălzidiri.

Nota Cauza acelor crăpături poate fi atribuită și unor infiltrații subterane. Tot peretele Nord în acel loc este umed pe când la peretele Sud această umoare nu există.

Concluzii

Se propune spre aprobare

- Pridvor
- 1) Montarea pridvorului, dărâmandu-se treptat peretele și refăcându-se din nou conform planului celui vechi.
 - 2) Conservarea "porchei" ului mareându-se apa de intrare actuală printr-o nișă în zidărie.
 - 3) Dezahidarea unei noi intrări în acul bisericii, conform planurilor ce se vor trimite spre aprobare, de către parohie.
 - 4) Vopățul lămnăriei în verde ca și lămnăria existentă.

- Biserica
- 1) Aprobarea lucrărilor de întreținere prevăzute în deviz, modificându-se articolul privind la trotuar (Articolul cuprinzând lucrările la pridvor numai sunt valabile deoarece peretele actuali vor trebui dărâmați în întregime. Se va face un nou deviz)
 - 2) Umplutul crăpăturilor și așezatul unor mături de ipsos în podul bisericii pentru constatarea unei eventuale progresii în mișcarea zidurilor.
 - 3) Săpățul pământului în jurul bisericii olându-se o scurgere mai repede a apelor de ploaie.

14-VIII-1935 arb. S. D. ely.

Răspuns de trimis parohiei bis. Nașt. M. Domnului "Mazarache"
din Chișinău, precum și Mitropoliei Basarabiei.

D. M. S. I.
A. F. A.
Colectia C. M.
nr. 808 114

Cucernice părinte.

Ca răspuns adresei C.V. cu No. 59 din 17 Iulie a.c. avem onoare a vă
aduce la cunoștință :

Fridvor

1. Se aprobă menținerea pridvorului alipit bisericii. Pentru a nu demonta acoperișul în bună stare se vor dărâma treptat pereții și se vor reface din nou cu piatră locală, pe fundații solide mergând până la 1,20 m. Cu această ocazie se vor redeschide ferestrele depe latura nord azi astupate.
2. Se aprobă deschiderea unei uși pe latura west în axul bisericii. Planurile pentru această intrare vor fi trimise Com. Mon. Ist. spre aprobare Fridvorul deschis pe stâlpi existent pe latura sud, cu treptele sale se vor conserva întocmai, păstrându-se o nișă în dreptul ușii. Se vor scoate burlanele fixate pe colțanele de lemn și se vor înlocui cu aruncători.
3. Lemnăria la uși și ferestre se va vopsi în verde conform tonului existent la ușa de intrare.

Biserică.

1. Se aprobă lucrările de întreținere la corpul bisericii, menționate în devizul trimis spre aprobare, modificându-se articolul privitor la trotuar, care se va face din piatră ^{deșpan} plată locală așezată pe un strat de beton de 15cm. gros. Pietrele se vor impregna în stratul de beton încă moale.
2. Se va adăga în deviz un articol pentru umplutul și țesutul crăpăturilor și așezatul unor mărțurii de ipsos în pedul bisericii spre a se putea constata o eventuală progresie în mișcarea zidăriei.

Deasemeni se va amenaja o pantă de scurgere mai accentuată în pământul din jurul seclului pentru a îndepărta apele de ploaie.

3. Tot ceea ce este în piatră de talie (contraforturi, ⁹prifile la biserică) va rămâne netencuit.
4. În ziua când actuala învelitoare de tablă nu va mai rezista, se va prevedea înlocuirea ei cu șindrili după cum era învelită biserică pe vremuri.
5. Veți atrage atenția direcției uzinei de apă pentru a pune în vedere santinelele de pază să numai zgărie piatra cu inscripția încastrată în zidul de împrejmuire.

ARHITECT
VALERIU V. ULINICI

Diplomat de Academie Sup. Arh. București
Consultanță-Expertize-Proiecte

Chibșind, Str. I. Șilor No. 9

No. 235

1935 luna ianuarie

ANEXASURATOAREA SI DEZIE PENTRU LUORARILE DE RE-
PARATIE A BISERICII SF. MASTERSA MAICII DOMNULUI DIN CHI-
SINAU STRADA MAZARACHE No. 1

No. crt.	Denumirea lucrărilor	Cantități	Prețul Unitar	Prețul Parțial
I. ZIDARIA				
1.	Dărâmarea a două ziduri din par- tea nordică și occidentală a pri- dvorului cu cărătirea și așezarea pietrelor în figură: 6,90x3,80 = 26,22 7,50x3,80 = 28,50 54,72x0,65=35,56			
	In total m.c.	85,56x181	181	4658,86
2.	Executarea zidurilor la pridvor cu mortar de var gras calitatea I in proporție de 1:3 intrabușind piatra veche rezultată din dărâ- mări.			
	In total m.c.	35,56x253	253	8996,68
3.	Tencușii exterioare a pereților noui la pridvor in mortar de var gras in proporție de 1:3 inclusiv trasaș-tatșor cornișelor: 26,22x3,50 = 54,72			
	In total m.p.	54,72	38	2079,86
4.	Tencușii interioare a pereților noui la pridvor in mortar de var gras in proporție de 1:3. 6,80x3,60 = 24,48 5,65x3,60 = 20,34 44,82			
	In total m.p.	44,82	38	1708,16
5.	Rasaș și frecarea pereților exte- riori ai corpului bisericii și clopotniței cu mortar de var gras și nisip inclusiv toate profilale: la Pridvor-28,71 la clopotniță 168,99 la biserică..... 107,16 la supr.contrafortelor: 28,95 arcuri la clopotniță..... 22,62 la corpul bisericii..... 175,58 521,61			
	In total m.p.	521,61	24	12518,84
	DE TRANSPORT.....			29966,22

No. crt.	Denumirea lucrărilor	Cantități	Pretul Unitar	Pretul Parțial
	TRANSPORT.....			29966,22
6.	Femeșitul soclului cu mortar de var gras și ciment, trei părți var gras și una parte ciment. 82,60x0,60 = 49,56	In total m.p.	46	2876,88
7.	Femeșiele pure în ciment solivisit la treptele de la scara principală - proporție 1:2 inclusiv gletul.-	In total m.p.	97	1775,10
8.	Spoital cu lapte de var și culoare a pereților exteriori ale bisericii și clopotniței dat de două ori. 521,61x54,72x49,56=629,89	In total m.p.	5	3129,45
9.	Rasul și frecarea pereților a maxim poartei cu mortar de var gras. Circa 25% din suprafața totală.	In total m.p.	16	754,46
10.	Vărsitul poartei cu lapte de var și culoare dat de două ori.	In total m.p.	5	221,90
11.	Vărsitul și agrăvirea pereților interiori ai pridvorului după desenele cu culoare de clei.	In total m.p.	30	2442,60
12.	Vărsitul zugănelor din pridvor în culoare maro cu vopsea de ulei de în fiert dat de două ori, inclusiv spălatul și grundul. 5,65x6,80 = 38,42	In total m.p.	40	1586,80
13.	Vărsitul tavanului la pridvor în culoare albă cu vopsea de ulei dat de două ori, inclusiv spălatul și grundul. 5,65x6,80 = 38,42	In total m.p.	40	1586,80
14.	Vărsitul ușilor și ferestrelor la interiorul pridvorului în vopsea de ulei culoare maro dat de două ori inclusiv spălatul și grundul. vârșit cu fiert cuibă	In total m.p.	45	369,90
	DE TRANSPORTAT			44112,11

No. crt.	Denumirea lucrărilor	Cantități	Prețul Unitar	Prețul Parțial
TRANSPORT..... 44112,11				
15.	Văpsitul ușilor și ferestrelor la corpul bisericii din exterior în vâpsea de ulei culoare maro dat de două ori inclusiv spal-litul și grunduitul.-			
	<u>In total m.p.</u>	20,22	40	808,80
16.	Văpsitul tablei depe acoperiș cu vâpsea de ulei și oxid de cupru /medianca/ dat de două ori inclusiv spal-litul necesar.			
	<u>In total m.p.</u>	261,60	45	11772,-
17.	Văpsitul poartei și streșinei dela poarta de intrare cu vâp-sea de ulei dat de două ori.			
	<u>In total m.p.</u>	39,06	35	1365,-
18.	Demontarea și așezarea din nou a pereților dela vestmintărie din pridvor.			
	<u>Global</u>			1000,-
19.	Văpsitul pereților din lemn al vestmintăriei din pridvor în vâpsea de ulei dat de două ori în temel existent			
	<u>In total m.p.</u>	14,00	40	560,-
20.	Așezarea pervazurilor de stejar în jurul zidurilor dela pridvor			
	<u>In total m.l.</u>	21,70	26	564,20
21.	Trotuar de cărămidă presată în jurul bisericii. Cărămida așezată pe lat pe un strat de nisip de 0,10 m. grosime cu mar-ginea de trotuar executată din cărămida așezată pe machie. Sub cărămidă un strat de mortar de ciment de 1/2 c.m. grosime, iar între rosturi zeama de ciment.			
	<u>In total m.p.</u>	49,56	30	1486,80
22.	Văpsitul a trei craci cu culoare de bronz și lac.			
	<u>Global</u>	3	200	600,-
23.	Legătura de fier lat de 8x50m/m. pentru consolidarea zidurilor dela pridvor, zidită cu mortar de ciment.-			
	<u>In total m.l.</u>	25,00	150	3750,-

DE TRANSPORTAT..... 68498,91

No. ord.	Denumirea lucrărilor	Cantități	Pretul Unitar	Pretul Parțial
----------	----------------------	-----------	---------------	----------------

TRANSPORT..... 68498,91

24. Ancore și legături de fier patrat sau rotund de \varnothing 40 mm și lungime fiecare de 5,86 mtr. cu pialite și plăci de fontă la capete, agățate la arcuri de sub clopotnișă.

Global

7000,-

25. Așezarea unei traverse profil No. 15 lungimea 2 mtr. cu mortar de ciment de asupra arcului a clopotnișei

Global

2000,-

26. Pentru schelărie doar la sată din valoarea totală a devizului.

Total

15499,70

TOTAL.....79048,88

27. Pentru întocmirea devizului și supravegherea lucrărilor doar la sată din valoarea totală a devizului.

1581,-

TOTAL GENERAL.....80,630,-

Adică lei optzeci de mii, șase sute treizeci bani coș.-

INTECT

[Handwritten signature]

Sunt de părere să se aproba deviziile
cu modificarea art. 21. privitor la trotuar.
Pentru articolele 1-2-3-4 ~~și~~ va face un nou
deviz prevăzând toate lucrările necesare pentru deservirea
și refacerea pridvorului, conservându-se contrafortii,
ecoperișul și marchiza laterală, existente.

MITROPOLIA BASARABIEI
ARHIEPISCOPIA CHIȘINĂULUI

Secția economică.

Nr. 6987

Chișinău, 1935 August 7.-

17 August 1935

De arh. Păls care a fost

la Chișinău spre a face conceptul

corpului

în formă

de abilitate

întru a

repara

a se ref

parohia

Refer

Biserica Nașterea Maicii Domnului "MAZARACHI" din Chișinău, fiind construită în anul 1812 a suferit 2 cutremuri, pricinuindu-se mai multe crăpături, destul de periculoase, cari pot aduce la dărîmarea ei. Parohienii, deși foarte săraci, spre a scăpa biserica de dărîmarea, au adunat sumele trebuitoare pentru legarea în fier a clopotniței și reconstruirea pridvorului, făcînd totodată și reparațiile generale la întreg corpul bisericii și acoperiș.

Dar Comisiunea locală a Monumentelor Istorice nu cade de acord cu Noi, biserica "Mazarachi" fiind considerată monument istoric. Comisiunea își motivează refuzul prin faptul că trebuie mai întâi întărit malul pe care-i așezată biserica. Noi credem, că acest lucru se poate face și mai tîrziu, pe cînd acum, este o absolută nevoie a lega biserica în fier și a-i reface pridvorul, așezîndu-i și ușa la Apus, unde a mai fost în vechime, dar apoi s-a astupat.

Prin efectuarea acestor lucrări nu se va schimba nimic din înfățișarea și construcția bisericii, ci numai va avea o vedere mai plăcută și va aduce mîngîiere parohienilor, cari știu, că prin reparațiile pomenite, ei își vor avea biserica unde să se roage, salvînd-o totodată dela dărîmarea din cauza marilor crăpături.

Stăruitor, rugăm, să binevoiți, a Ne da cuvenita învoire pentru începerea acestor lucrări.

Cu arhipăstorești binecuvîntări.

Arhiepiscop și MITROPOLIT,

Gurice.

Secretar,

C. N. P. D. R.

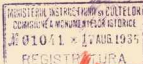
Consilier,

de J. T. A.

Domniei Sale

Domnului PROFESOR N. IORGA, Președintele Comisiunii Monumentelor Istorice

București

Domnului Profesor d.

Tehnici

In acest chestiune a
intervenit si de
Halpa care
a venit de 3 ori
la noi, rugand
a k da aprobare
reparatiei bisericii.
Reaga se tatruia
Dori uti tutulu
de reparati
a bisericii

Referat 21-VIII - 1935

Sunt de parere sa se
trimite Mitropoliei Basarabiei, o
copie a raspunsului ce se va
trimite parohiei.

arb. St. Dalu

1041
4 sept. 1935

Mitropoli Clujului

Raspuns. 23 August

Intel. Pres. Sfantului

La raspuns la adresa N. 6987 din
7 August a.c. avem onorarea a
ne aduce la cunoastinta ca cercarea
Parohiei bis. Mazarache a fost
satisfacuta ajutandu-le sa termine
lucrările de reparatie proiectate,
si unele mici modificari ce s'au
adus la cunoastinta

Bucuresti a primii S.P. d. raspuns
sentimentelor noastre prin respectarea

Di. Magyarache Chizinau 8-VIII. - 1935

Zidul de împrejmuire spre N. unde este răpa, este în bună stare. Se găsește la circa 20 m. de latura pridvorului.

Pridvorul în paranteză, țigulele sunt complet putrezite (vezi h. d.)

Partea Vest aparține în afară.

Partea Nord idem.

Magyarache
Chizinau 1

totă zidăria pridvorului va trebui sărimată.

3- fatada Nord pridvorul are două ferestre, Nord idem.
Pridvorul a trebui desființat a) așezarea și mai buna
a zidăriei vechi din cără
și țigule.

Clădirea care aparține pe arcada deșchisă care au fost în urmă zidite?

- a) depozit p. cără
b) zidărie
c) loty.

Creșterea este mare. Una singură la absida Nord care strălucite parțile pe toate înălțimea. Creșterea nouă provenită în urma cutremurului. Fatarea bisericii în bună stare.

Reparată la biserică Învelitoarea vopsea și tuberculii parțiale.

Biserica a fost învelită cu piindila. (gaură)
există o fotografie. acoperși:
a fost învelită cu tabla în 1882

Fundatia pridvorului 1. m.

Fundatia clopotniței . 1.70

din care 0.60 făcea parte din soclu și au fost acoperite cu piindila și completate.

De afară

Impresia este că clopotnița este lăsată spre Nord.

2. altfel s'a găsit o înclinație de 10 cm. față de baza.

Lucrări de făcut în cazul dărâmării.

Existența arcei West și opoziția unei uși în tambur.

Lucrări de făcut în cazul conservării

Strămutatul complet a zidurilor de perimetru.

Refacerea zidăriei ~~peste resturile de cărămidă~~
în ferestrele din fațada Nord (2.) și West.

2

mai ales fațada
arcei Cisterciacilor
West.

La înălțimea în interior a cripturii longitudinale la boltă.

Este foarte mare la arcele inclinate clopotnițe. și continuă
până la altar. O a doua criptură transversală trece
la absidă laterală.

Toată zidăria din jurul Nord are înălțimea foarte multă. Pictura în
altă este îngustă pe circa 1.50 m. înălțime.

În schimb pe direcția Sud nu are nici urmă de această înălțime.

Judecând și după cripturi partea lăsată este tot partea spre Nord.

De prevăzut în desig

Reparatul, umplutul și tencuiala cripturilor la arcele de sub clopotnițe.

În scara clopotniței sunt rară: cripturi care arate o
înălțime de

Îngust din pool pare să fie zidăria Sud care a cedat
spre anterior.

masivul de
zidărie a boltii scări

În boltă clopotniței etaj
cedază zidăria Nord.

② Fără de umplutură

tavanul trebuie înălțat.

benzina de zugrăvire de pe peretele West post exterior trebuie curățată.
argata trebuie desfundată.

La poalele dealului spre West uzina de apă.

Există apă sub dealul bisericii care alimentează Chişinăul.
Apă scită la 50 m, sub nivelul bisericii.

Zidul de împrejmuire este porizitat pe circa 20 ml, înspre
N.-W. unde va trebui să se găsească în terenu.
Lângă zidul N.-E. 4

De asemenea înspre Nord. zidul are criptatură, Păpa în acest
punct este la 1.50 distanță de zid și cade drept în jos. Este
singurul punct într'adevăr amenințator pentru zid și nu este nimic
de făcut.

— Concluzie — deși nu se fac ferestre

Purtor dărimat zidăria
refăcut conform planurilor celui vechi. Dacă ferestre spre Nord și
spre West
Se va lăsa intact contra-fortul din piatră de talca (pietree)
idem. Truptele se vor păstra scutându-se cu ciment și înăuntru
idem stâlpi și mureșii de lemn. adesea peste piatră.
Se va rezaga apa veche
Semișoria nouă se va vopsi ca și cea veche în verde.
Se vor suprîmă lucrările făcute pe stâlpi.
Se va conserva și banca făcută de sol în fața West.

Biserica

Tacut criptatură.

Cimentul subzidiri la partea Nord și deoparte.

Tencuială (s'au și cimentat)

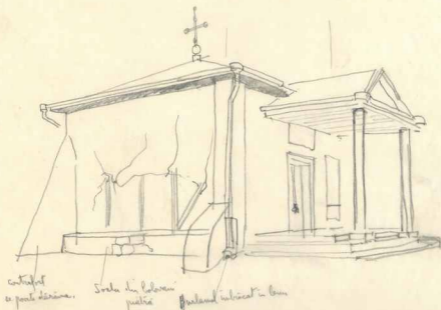
Reparată încluzare (idem) când vor fi fonduri se
va înveli cu gips cum a
fost și înainte.

Din sondajul făcut la partea N. a clopotniței se vede că
pământul este cam umed.

trotuar nu există. Toată apa merge la fundată.

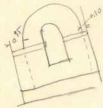
Nivelul actual în jurul bisericii este înălțat artificial în 0.70
probabil pentru scurgerea apelor (sau din cauza fundăturii insuficiente)

Pridvor. Intrarea Sud.

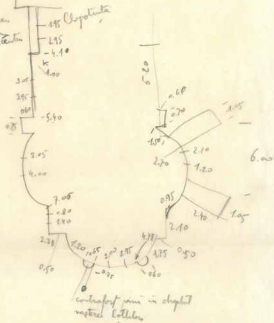
Pridvorul poate fi refăcut însă la fel cu cel existent.
din piatră bolovani, Zidăria se va lăsa aparentă
contraforturile se vor piatră.

La decizia din cauza
practică,

Parivara adobe

fora interna
arandi in pitecitu

dărâmare se fiind necesară,

Conservarea pridvorului

Pînă urmare se punea destinația dacă nu era cazul să se desființeze complet, și ca fiind un adăcș posterior fără interes.

Comitetul parohial și părintele paroh însă au fost îngrijite la această suggerțiune, adăcșind o sumedenie de motive pentru menținerea pridvorului. 1) Discrierea este netă adevăr mică și descrie ^{un cartier} ~~un cartier~~ ^{numeros} ~~numeros~~ case mici unită cum este acum cu pridvorul printre o largă arcade are spațiu disponibil aproape dublat. 2) Botuzurile nu se pot face în biserică și nu există altă clădire sau posibilitate financiară de a face altă încăperea pentru această ceremonie. 3) Au ut pridvor constituit ca apărătoare foarte minerită, pentru riscolle violente ca sfilă încontinuu în timpul iernii. 4) Arhivele, biblioteka, vestimentaria straise în delapuri mari n'au unde să fie depozitate, casa parohială fiind paza neîncăpătoare.

A raste sunt motivele principale care n'au determinat să propun conservarea acestui pridvor care în definitiv fiind construit în 1822 este și el monument istoric.

Din uretorile făcute revesa că mai existau câte 2 ferestre pe laturale West și Nord.

Pridvorul se va reconstrui exact după cel vechi, cu acelaș material. Contraforturile din piatră de talie se vor menține și vor rămâne netenite. Biserica se va dărâma și reface trestat pentru a se acoperișul, se poate rămâne pe loc, care este în bună stare.

Intrarea la pridvor

În privința intrării la pridvor, consiliul parohial a avut cu insistență schimbarea intrării actuale, dăptându-se la pridvorul reconstruit o intrare în ax. Sunt de părere să se aplice această schimbare de care curioși, tin foarte mult, deoarece după un an apus acut pridvor nu prezintă mare interes, cu condiția ce actualul "porche" cu trestile sale de piatră, cu cele două coloane de lemn și cu acoperișul cu fronton totuș vopsit în verde, suvișorul lueru care imprimă cu contraforturile slau oarecare caracter acestei adăcș, să fie conservat întocmai exprimându-se înă brăndele făiate pe stâlpi coloane și făcându-se în locul lor niște armături.

II Lucrări de întreținere la bierici

Au și fost înșcate. Sunt prevăzute în desigurul trimis Comisiei spre aprobare. Posibil repararea acoperișului (detuit și vopsit) vopșatul ușilor și ferestrelor, tencuială din nou a pereților, trotuar în jurul biericii, ^{terose} sunt de poveră. apogatul unor ancore și legături de fier la ancurile de sub clopotnița.

Sunt de părere să se aprobat aceste lucrări ca fiind necesare. În privința trotuarului în locul cărămizii ar trebui introdusă plăci bobovine apogate pe un strat de beton de ciment de 10 cm. grosime. În privința tencuialii trebuie atras atenția că tot ce ce este pe lângă de talie trebuie să rămână netencuit. (c. profilul bol nașterii arcului sub clopotnița)

Nota: Încalzirea de talie reparată acum mai poate rezista câteva timp. Când s'o strica din nou sunt de părere să fie înlocuită cu "sindula", după cum a mai fost înlocuită bieric.

III Crăpături la bierici

În desigurul de mai sus nu se prevede nimic pentru crăpăturile existente în afară legăturilor de fier complet înfăcșate deoarece nu există "impingeri" de bolți, acestea fiind de lemn.

Bierici are o crăpătură longitudinală care o străbate la mijloc din peretele Vest până la altar fiind dectul de marcată spre Vest la arcelele susținând clopotnița.

O a doua crăpătură fără importanță străbate bierici de la Nord la Sud în dreptul abidului.

Înșfârșit o serie de crăpături la peretele clopotniței arată o tendință de deplasare spre anterior a șidului Nord în special în dreptul clopotniței. Există dealfid în acel loc o înclinare spre exterior de circa 10 cm. măsurată din partea superioară a clopotniței. Cauzele acestor leziuni pot fi:

Insuficiența fundației. Sondajul făcut a arătat 1.70 adâncime din care circa 70 cm. au fost solute "deasupra solului" sau în înălțat artificial în jurul biericii cu pământ de amestec.

Insuficiența infiltrată subterană. ^{impingeri} Peretele Nord a biericii are arce și pictura în interior ^{și în interiorul clopotniței} ultimile intravane au contribuit la marirea crăpăturilor, nu sunt însă cauza lor inițială.

Impingeri de bolți. Nu există decât prea puțin la clopotnița. Traversale prevăzute în desig sunt suficiente pentru a întotdeauna vopi - ce pericol de această natură.

Infiltrată ușor de ploaie la fundații. Aceasta pare să fie cauza principală. Trotuar nu există iar buclancho obversau ape în acest loc într'o groapă care a fost apoi acoperită când s'a

montat în 1882 pe șanțuri în formă alba șanțuri de lemn. Bierici fiind complet izolată pe vopș de deal nu poate fi pericil de incendiu.

impingeri

și în interiorul clopotniței

notat tot nivelul solului în jurul bisericii.

Orăd să facerea troturului și o parte de curgere mai marcată
stare terenului vor fi suficiente pentru a opri o progresie a leșurilor
peretilor. Crăpăturile se vor umple cu zeamă de ciment, iar în pool se
vor așeza niște mături de ipeș pentru a vedea dacă mișcarea continuă,

Până să se va constata în aceste măsuri nu sunt suficiente vor fi
probabil nevoie de subțiere adâncă mult lăudată.

Pentru moment lipsa aproape totală de fonduri împiedică orice
lucrare mai serioasă, cele posibile să se facă numai din
entre comitatul parohial fiind mai mult lucrări de aspect.

Propunere aprobată

Pridvor

Concluzii (cu excepția acestor) ^{absoluate}
Orice rugămintă existentă la peretele bisericii fațadă parte din
de pridvor să se mențină în starea în prezent.

Pașerena
Menținerea pridvorului, ridicându-se pereteii conform planșelor
marșizate, ^{vechi}
Conservarea actuală deasupra actuală intrării.
Decăderea unei noi intrări în axul pridvorului conform
planșurilor ce se vor transmite spre aprobare.
Vopsele lămuririi în verde conform celei actuală.

Biserica

Aprobarea lucrărilor prevăzute în devizul primit la bis
cu modificarea la trotuar.

Tencuiala crăpăturilor și umplutul lor cu zeamă de
ciment și așezatul unor mături de ipeș pentru
a constata o eventuală ~~mișcare~~
prună și așezatul unor mături de ipeș ^{în}
pool pentru a constata o eventuală progresie
a mișcării zidurilor.

Sigătul pământului în jurul bisericii pentru a
da o parte de curgere mai repede.

april de ploie